

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1MCdo/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 6711213089
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6711213089.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Československej obchodnej banky, a.s., so sídlom v Bratislave, Žižkova 11, IČO: 36 854 140, zastúpenej JUDr. Branislavom Zubercom, advokátom so sídlom v Bratislave, Michalská 9, proti žalovanému maloletému D., bývajúcemu vo W., zastúpenému zákonnou zástupkyňou (matkou) C., bývajúcou vo W., o zaplatenie 6 689,57 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 15 C 45/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2014 sp. zn. 15 Co 168/2013, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. novembra 2012 č. k. 15 C 45/2012-101 uložil pôvodne žalovaným 1/ E., naposledy bývajúcemu vo W. (zomrel po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie) a 2/ E., naposledy bývajúcej vo W. (zomrela v priebehu dovolacieho konania bez právneho nástupcu), povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne istinu vo výške 6 689,57 € spolu so 16,4 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3 872,15 € od 15. augusta 2011 do zaplatenia a 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5 691,41 € od 15. augusta 2011 do zaplatenia, ako aj uhradiť trovy konania vo výške 988,40 € v pravidelných mesačných splátkach po 20 € splatných vždy do 20-teho dňa v mesiaci pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne smerujúce len proti tej časti výroku napadnutého rozsudku, ktorou bolo pôvodne žalovaným povolené plniť v splátkach, uznesením z 31. júla 2014 sp. zn. 15 Co 168/2013 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že uložil žalovanému (konal s ním ako s dedičom pôvodne žalovaného 1/) a pôvodne žalovanej 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 6 689,57 € spolu so 16,4 % ročným úrokom zo sumy 3 872,15 € od 15. augusta 2011 do zaplatenia a 9 % ročným úrokom zo sumy 5 691,41 € od

15. augusta 2011 do zaplata, ako aj uhradiť trovy konania vo výške 988,40 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň im uložil povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalobkyni trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 44,36 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu žalobkyne.

3. Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na podnet žalovaného podal proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) a že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Tzv. inú vadu konania videl generálny prokurátor v tom, že odvolací súd po tom, ako pôvodne žalovaný 1/ zomrel, pokračoval v konaní s maloletým synom zomrelého (terajším žalovaným - poznámka dovolacieho súdu) ako jeho jediným dedičom, hoci už počas odvolacieho konania bol oboznámený s uznesením Okresného súdu Zvolen z 29. júla 2013 č. k. 32 D 124/2012-98, Dnot 286/2012, ktorým bolo konanie o dedičstve zastavené pre nemajetnosť zomrelého. V súvislosti s prípustnosťou podaného mimoriadneho dovolania poukazyval na judikatúru ESLP, ktorá pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia. Tvrdil, že v danom prípade išlo o fundamentálne pochybenie zo strany vo veci rozhodujúceho súdu, pretože konal s osobou, ktorá nie je v spore pasívne legitimovanou a navyše ju zaviazal povinnosťou uhrádzať istinu. Zdôrazňoval, že maloletý D. sa nestal dedičom, a teda neprešli naňho ani povinnosti jeho zomrelého otca, pôvodne žalovaného 1/. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti a vedie k extrémne nespravodlivému záveru, nakoľko je exekučným titulom na vymáhanie pohľadávky od žalovaného. Zároveň dával do pozornosti dovolacieho súdu, že odvolací súd porušil § 223 O.s.p., keď zmenil rozsudok súdu prvej inštancie uznesením. Vychádzajúc z uvedeného, navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť.

5. Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo podané 4. januára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C.s.p.), vychádzajúc z ustanovení § 470 ods. 1, 2 C.s.p., s prihliadnutím na základné princípy obsiahnuté v čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1 C.s.p., posudzoval podmienky prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora podľa právneho stavu účinného ku dňu podania mimoriadneho dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora treba odmietnuť. Na jeho stručné odôvodnenie uvádza nasledovné:

7. Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. (účinného do 30. júna 2016) ak generálny prokurátor na základe podnetu strany, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

8. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania a výkladu ustanovení § 243e až § 243j O.s.p. v otázke procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 30. októbra

2015, bolo prijaté spoločné zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba „odmietnuť“.

9. Predmetné stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „nech si každý chráni svoje práva“. Táto zásada zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora ústiaca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v § 243e až § 243j O.s.p.. Aj ústavný súd už dávnejšie konštatoval, že „ak účastník konania mohol podať dovolanie a neurobil tento procesný úkon, nemá už žiadnu možnosť dosiahnuť nápravu podnetom podania mimoriadneho dovolania“ (viď PL. ÚS 57/99).

10. S názorom generálneho prokurátora, ktorý vyvodzoval prípustnosť mimoriadneho dovolania v tejto veci s poukazom na to, že judikatúra ESLP pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia v prípade potreby nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia, sa dovolací súd nestotožňuje. Generálny prokurátor totiž prehliada, že judikatúra ESLP zároveň zotrúva na tom, že subjekt, ktorý je takouto závažnou vadou negatívne dotknutý, je povinný vyčerpať všetky dostupné procesné prostriedky nápravy (viď Van Oosterwijck proti Belgicku).

11. V danom prípade generálny prokurátor na základe podnetu žalovaného napadol mimoriadnym dovolaním uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2014 sp. zn. 15 Co 168/2013 (formou uznesenia odvolací súd rozhoduje aj v prípade, ak je odvolanie síce podané proti rozsudku, avšak len proti výroku, ktorý má povahu uznesenia, resp. má procesný charakter, čo je daný prípad). Hoci sa jednalo o uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie (výrok rozsudku, resp. jeho časť týkajúca sa povolenia plnenia v splátkach nie je rozhodnutím vo veci samej), proti ktorému bolo dovolanie v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné, žalovaný voči nemu dovolanie nepodal. Vychádzajúc z obsahu spisu preto nemožno konštatovať, že by žalovaný (prostredníctvom svojej zákonnej zástupkyne) v predmetnom spore náležite chránil svoje práva a konal dostatočne predvídavo, starostlivo a obozretne. V danom prípade prebehlo štandardné dvojestupňové konanie, v ktorom mal žalovaný možnosť realizovať svoje procesné oprávnenia. Žalovaný nielenže nepodal odvolanie proti rozsudku okresného súdu, nepodal ani dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2014 sp. zn. 15 Co 168/2013. V zmysle vyššie uvedeného výkladu najvyššieho súdu to znamená, že sám nevyužil dostupný riadny a mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mal k dispozícii a ktorý bol potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na pasivitu samotného žalovaného pri včasnej ochrane jeho práv je procesne neprípustná dodatočná aktivita generálneho prokurátora, ku ktorej došlo podaním mimoriadneho dovolania.

12. Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie ako procesne neprípustné (§ 464 v spojení s § 447 písm. c/ C.s.p.).

13. Povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť generálnemu prokurátorovi (§ 261 C.s.p.). Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.